

کوتاه از دیپلماسی

ان‌بی‌سی نیوز مدعی شد

صдор حکم زندان تاجر ایرانی–آمریکایی در ایران

● شرق: خبرگزاری ان‌بی‌سی‌نیوز نوشت ایران سه روز بعد از ترور یک دانشمند هسته‌ای ایرانی، یک تاجر آمریکایی را در ایران به جرم جاسوسی محکوم کردند. این خبرگزاری این خبر را به نقل از «یک دوست خادوگی» منتشر کرده است. طبق این گزارش، این فرد که عماد شرقی نام دارد، یک ایرانی–آمریکایی ۵۶ساله است که ۳۰ نوامبر، برابر با ۱۰ آذر، به دادگاهی در تهران فراخوانده شده و به او اعلام شده به جرم جاسوسی به ۱۰ سال زندان محکوم شده است. خانواده آقای شرقی گفته‌اند شش ماه است از او خبری ندارند. این گزارش همچنین مدعی می‌شود حدود یک سال قبل او در دادگاه دیگری تبرئه شده بود؛ اما پاسپورت‌های ایرانی و آمریکایی‌اش همچنان در اختیار نهادهای مربوطه در ایران مانده است. ان‌بی‌سی نیوز می‌نویسد این حکم در این مقطع زمانی ممکن است در برنامه‌های احتمالی دولت پیش‌رو در آمریکا به ریاست‌جمهوری جو بایدن، اختلال ایجاد کند.

تماس تیم بایدن با ایران تکذیب شد

● سفیر پیشین آمریکا در اسرائیل ادعای یک کانال اسرائیلی را مبتنی بر اینکه اعضای دولت جو بایدن در حال مذاکرات مخفیانه با مقامات ایران درباره توافق هسته‌ای هستند، بی‌اساس خواند. به گزارش ایسنا، مارتین ایندلیک، در پی گزارش اخیر روزنامه تایمز آو اسرائیل که براساس گزارش کانال ۱۲ اسرائیل مدعی شده بود مقامات دولت رئیس‌جمهور منتخب آمریکا در حال مذاکرات مخفیانه با مقامات ایران هستند، در توییت‌تر نوشت: «این گزارش بی‌اساس است. هرکسی که تیم امنیت ملی بایدن را بشناسد، می‌داند که تحت دستورات سرسختانه جو بایدن از اقدام به هرگونه تماسی با هریک از مقامات دولت‌های خارجی منع شده‌اند». اظهارات وانادیک در پی این مطرح می‌شود که روزنامه تایمز آو اسرائیل گزارش داد: کانال ۱۲ اسرائیل روز یکشنبه در گزارشی مدعی شد که مقامات در دولت جو بایدن، رئیس‌جمهور منتخب آمریکا، مذاکرات مخفیانه با ایران را درباره بازگشت به توافق هسته‌ای آغاز کرده‌اند. این شبکه هیچ منبعی برای این گزارش ذکر نکرد و هیچ جزئیاتی نیز درباره چیزهایی که به ادعای آن مورد بحث قرار گرفته‌اند، ارائه نداد.

مقام‌وزارت خارجه آلمان:

اینستکس ناکارآمد است

● **ایلنا:** یک مقام وزارت امور خارجه آلمان بر ناکارآمدی اینستکس تأکید کرد. مقام وزارت خارجه آلمان گفت: «اینستکس ناکارآمد است و تاکنون تنها یک تراکنش از طریق آن انجام شده است؛ البته شرکت‌های اروپایی تمایل خود را برای تجارت از طریق اینستکس ابراز کردند. انجام تراکنش به عوامل بسیار پیچیده‌ای وابسته است و نیازمند همکاری طرف ایرانی است که تاکنون موافقت خود را با هرگونه تراکنشی اعلام نکرده است.

وزیر خارجه بریتانیا:

تلاش‌ها برای آزادی نازنین زاغری تشدید شده است

● وزیر امور خارجه بریتانیا در پاسخ به نامه همسر نازنین زاغری، از افزایش تلاش‌های لندن و گفت‌وگوها میان ایران و بریتانیا برای آزادی این شخص دینستکس را زندان خبر داد. به گزارش ایسنا به نوشته روزنامه تلگراف، دومینیک راب گفت که دولت بریتانیا از هیچ تلاشی برای آزادی هرچه سریع‌تر نازنین زاغری فروگذار نخواهد کرد و روی‌کارآمدن دولت جدید در آمریکا احتمالا امکانات جدیدی فراهم می‌کند تا خانم زاغری ایران را ترک کند. همسر نازنین زاغری در نامه خود به وزارت امور خارجه بریتانیا ادعا کرده است که او در هفت هفته آینده آزاد خواهد شد. زاغری یک شهروند دوتابعیتی ایرانی-بریتانیایی است که در فروردین ۱۳۹۵ در سفری که به ایران آمده بود، به جرم جاسوسی بازداشت و سپس به پنج سال حبس محکوم شد. گفته می‌شود که او در حال حاضر به دلیل شیوع ویروس کرونا در بازداشت خانگی به سر می‌برد.

من به دیوار سفارت تکیه

ادامه از صفحه ۴

گفت برو داخل اتاق. چون مردم می‌گویند دانشجویان با آمریکایی‌ها خوش‌وشش می‌کنند. به خاطر موها و ریش بلند و رنگ مو و پوست من، فکر کرده بودند آمریکایی هستم. داخل رفتم و افرادی مانند اصغرزاده، بیطرف، عیدی و میردامادی را ندیدم، حتی یک آمریکایی را به چشم ندیدم. ساعت دو بعدازظهر از در بالایی سفارت که روبه‌روی خانه هنرمندان است، بیرون آمدم و دیگر به آنجا نرفتم. معتقدم آنها هم نمی‌خواستند و نمی‌دانستند ممکن است کار طولانی شود. جمعیت میلیونی در سراسر ایران در حال راهپیمایی برای حمایت از تسخیر سفارت بودند. امام گفتند انقلابی بزرگ‌تر از انقلاب اول رخ داده است. بعد از آن مگر می‌شد دانشجویانی را که این کار را انجام دادند، از بالا به پایین آورد. روز جمعه ۱۸ آبان، بعد از استعفای دولت موقت، شهید حسن اجاره‌دار که از اعضای مرکزی حزب جمهوری بود و هم‌کلاس من در دانشگاه بود، به منزل ما آمد. او گفت حالا که مسئولیت دولت واگذار شده است، باید بیایی و دبیرخانه را تشکیل دهی. گفتیم برای درس‌خواندن آمده‌ام، گفت امروز زمان درس‌خواندن نیست. به مجلس سابق رقتیم که جلسات مجلس خبرگان قانون اساسی برگزار می‌شد. اتاق‌ها را تمیز کردیم، بادم است مرحوم شهید بهشتی ما را دید و با احسنت کار ما را تأیید کرد.

از صبح شنبه ۱۹ آبان، مسئول روابطعمومی شورای انقلاب شدم؛ بنابراین هیچ رابطه‌ای با ماجرای سفارت نداشتم. بعضی از اعضای شورای انقلاب مانند مرحوم شهید بهشتی مخالف روندی بودند که در سفارت پیش می‌رفت.

در آن زمان فضایی ایجاد شده بود که کسی نمی‌توانست مخالفت کند. خاطرم هست که دبیر کل سازمان ملل به شورای انقلاب آمده بود. یکی از دوستان در شورای انقلاب در اهرو او را دید و شعار مرگ بر آمریکا سر داد. اگر خاطراتان باشد، سه روز بعد شخصی از ساتورهای آمریکایی به ترکیه آمد و می‌خواست مذاکره کند. به آنکارا رسید، تلویزیون اعلام کرد اسام فرمودند ما با هیچ‌کس مذاکره نمی‌کنیم و هیچ گفت‌وگویی نداریم. آقای ساتور از ترکیه به آمریکا برگشت؛ یعنی اگر ما در آن شرایط وارد کار می‌شدیم، با بی‌آبرویی بزرگی که برای دولت کارتر اتفاق افتاده بود، شاید بسیاری از امتیازات را به ما می‌داد.

در آن زمان وضع به گونه‌ای بود که دانشجویان، دولتی مقتدر در کنار دولت شورای انقلاب شده بودند؛ یعنی دولت مستقر و دولت شورای انقلاب جرئت مخالفت با خط‌مشی و تصمیمات آنها را نداشت. فضای ایجادشده طوری بود کسی نمی‌توانست از آن فرار کند. البته در آغاز فقط یک چهره کاریزمانیک یعنی امام می‌توانستند آن را تعدیل کنند. امام به خاطر فضای انقلابی به‌وجودآمده خوشحال بودند. فقط دانشجویان هم نبودند، همه مردم ایران با جناح‌های مختلف حضور داشتند و با بیانیه‌های روشن‌فکرانه‌ای از آنها حمایت می‌کردند. دانشجویان نمی‌دانستند در ادامه چه کار کنند تا اینکه ماجرای طیس پیش آمد. نمی‌دانم شاید از الطاف الهی بود یا... به هر حال اتفاق افتاد.

در مرداد سال ۵۹، یک ماه و اندی بعد از ماجرای پایگاه نوز، میهمان دوست عزیزی بودم. شب در پایگاه با هم قدم می‌زدیم، یک هم‌افرموعولی بود، به او گفتم اتفاق بعدی به نظر چ چگونه باشد؟ گفت قطعا به خرابی در ایران حمله می‌کنند؛ یعنی کلاما این امر قابل تشخیص بود. صدام به‌شدت از قرارداد ۱۹۷۵ احساس باخت می‌کرد. آدم بی‌رحم و مقتدری که دنبال راهی بود تا این مسئله را تلافی کند.

یک شب با آقای عدایی که آن موقع سفیر ایران در عراق بود، در اتاق بهشتی منتظر بودیم. گفتم جریان مطالبی که روزنامه‌ها درباره قیام مردم عراق می‌نویسند، چیست؟ با عصبانیت گفت: دروغ است! اصلا در عراق خبری نیست. نمی‌دانم چرا این‌گونه می‌نویسند! کسانی که عامل تسخیر سفارت آمریکا بودند، عنوان می‌کنند چرا تهمت می‌زید که تسخیر سفارت عاملی برای جنگ عراق با ایران شد. نمی‌گویم این مسئله تنها عامل جنگ عراق با ایران است؛ اما بی‌تردید صدام توانست از آمریکا چراغ سبز بگیرد و خیالش راحت بود که مورد حمایت آقا قرار می‌گیرد. صدام در آتش انتقام می‌سوخت و می‌خواست بلایی سر ایران بیاورد و قرارداد ۱۹۷۵ را پاره کند. او به دنبال راه‌حلی برای این موضوع می‌گشت و متأسفانه این‌گونه جنگ به کشور ما تحمیل شد.

ابوالفضل بازگان: شعار اصلی انقلاب «آزادی، استقلال،

سیاست

چهل سالگی «۴۴۴ روز»

درست است که می‌گفتند ملت‌ها مدافع ما هستند و کشورهای سوریه و عراق محور مقاومت‌اند؛ ولی در جنگ تحمیلی، نه‌تنها قدرت‌های بزرگ، بلکه کشورهای همسایه ما هم با عراق متحد شدند. البته، با فداکاری مردم ایران و مسائلی که پیش آمد، توانستیم در جنگ چیزی از دست ندهیم.

شاید بتوان همه پیامدها را به آن نقطه (۱۳ آبان ۵۸) مرتبط کرد. تلاش‌هایی از سوی دیگران انجام شد که برای حفظ منافع ایران و تبدیل جنگ به آرامش و صلح بود؛ ولی نتیجه مطلوب نداد. حتی از کشورهای حامی‌مان هم پیروی نکردیم. باید در بدترین حالت هم مذاکره کرد. در مقابل، تحریکاتی هم در ایران وجود داشت؛ مثلاً آقای عدایی (سفیر ایران در عراق) می‌گفتند ما سعی می‌کنیم که روابط را اصلاح کنیم؛ ولی حرفی زده می‌شود یا تیری پرتاب می‌شود که هرچه ما رشته‌ایم، پنبه می‌شود.

هرمیداس یاوناند: این گروهان‌گیری به نفع سیاسیون هم نبود و دانشجویان خط امام فکر می‌کردند این اقدام کوتاه‌مدت است؛ ولی از دستورات خارج شدند.

● حمله به سفارت‌خانه‌ها و کنسول‌های رهای ما مثل سفارت ایران در لندن، از پیامدهای تسخیر سفارت آمریکا بود؟

ابوالفضل بازگان: این مسئله توجیه حقوقی و قانونی ندارد. اگر ما اشتباهی کنیم، به دیگران حق داده نمی‌شود که همان را انجام دهند؛ ولی می‌تواند محرک و برای تکرار آن به وسیله دیگران بهانه‌ای باشد. اینکه به سفارت آمریکا لانه جاسوسی گفتیم، نوعی قضاوت است. اگر کسانی معتقد بودند که آنجا لانه جاسوسی بوده، باید به قوه قضائیه اطلاع می‌دادند تا بررسی می‌شد، چه دلیلی وجود داشت که سفارت‌خانه آمریکا لانه جاسوسی باشد؛ ولی سفارت‌خانه شوروی در آن زمان ناشد؟ با این استدلال، آنجا را هم می‌توانستیم بگیریم. همچنان که آقای احمدی‌نژاد به دانشجویان پیشنهاد داده بود. بعد از آن، افشاگری‌ها با استفاده از سند‌های موجود آغاز شد. اگر اتهامات واقعیت داشت و برای محکومیت کسی عنوان شده بود، باید قوه قضائیه آن را پیگیری می‌کرد. نباید کسی تصمیم بگیرد که چه کسی جاسوس است و چه کسی نیست و آنها را افشا کند. ضمن آنکه گزینشی عمل شد؛ مثلاً درباره آقای عباس امیرانتظام، البته مقداری از اسناد از این رفته بود که نمی‌دانیم چه بوده و مطمئناً بخشی از اسناد موجود نیز مربوط به سران مملکت، شاه، هویدا و ارتشی‌ها بوده است. درباره مقامات حاضر در کشور، علاوه بر آقایان امیرانتظام و توسلی که در جهت قانع‌کردن مقامات آمریکایی صحبت می‌کردند تا حمایت دولت آمریکا از شاه را کاهش دهند، آقایان دکتر بهشتی و موسوی‌اربدی‌ها هم مذاکره کرده بودند که اسناد آنها پخش نشد.

ضمناً باید اسناد با دقت ترجمه می‌شد. البته من نه صلاحیت و نه وقت داشته‌ام که اصل هر سند را با ترجمه‌اش مقایسه کنم؛ ولی به چند مورد برخورد کردم، مثل کاربرد واژه Dear، به معنای عزیز که در مکاتبات به زبان انگلیسی‌ای عادی و رایج است؛ ولی مترجمان می‌گفتند که این امر نشان‌دهنده صمیمیت با آقای امیرانتظام بوده است. با آمریکایی‌ها از ایشان درباره تاریخ بازگشت امام به ایران پرسیده بودند و او در پاسخ گفته بود

“...to the best of my knowledge” یعنی “تا آنجا که من می‌دانم...”؛ ولی در ترجمه آمده بود که “من بهترین اطلاعاتم را در اختیار شما قرار می‌دهم.” وقتی چنین عباراتی به کار می‌رود، سوءاستفاده می‌شود. یا ادعا می‌شد که فلان شخص از عوامل آمریکا بوده است؛ چون اسم مستعار برای او گذاشته بودند که این مسئله هم عادی و متداول است.

● فکر می‌کنید با زوری کارآمدن بایدن چه تغییری در سیاست‌های آمریکا در قبال ایران به وجود بیاید؟

هرمیداس یاوناند: ما سابقه روابط استعماری قدرت‌های اروپایی، مانند روسیه و انگلستان را داشتیم، اما این روابط استعماری را با آمریکا نداشتیم. آمریکا از لحاظ سوابق، قدرت شکل‌گرفته جدیدی بود. بعد از جنگ جهانی دوم، آمریکا جزء دو قدرت اول بود، اما شوروی به قدرت رسید. در روابط با سیاست‌های خارجی، ایران باید سعی کند روابط متعادل یا روابطی حسنه بر اساس منافع و مسائل ملی داشته باشد. رابطه نادرست با یک قدرت برای دولت همیشه پیامدها و آثار منفی در پی دارد؛ چراکه آن کشور به دلیل تعامل با دیگر کشورها، تحریم‌هایی را به ما وارد می‌کند. اگر دیگر کشورها را آن رعایت نکنند، در روابط با آمریکا با مشکل روبه‌رو می‌شوند.

از نظر اقتصادی، مالی و روابط بین‌الملل در شرایط مطلوبی قرار نداریم. ایران یکی از کشورهای مهم منطقه محسوب می‌شود. اگر کشورمان را با دیگر کشورها مقایسه کنیم، ایران تا حدودی جزء کشورهای درخ‌رور توجیه منطقه است. اولویت هر حکومتی، براساس منافع ملی و حیاتی خودشان و وجود اختلاف

نسیی است و این برایشان اصل است. در هر حال با پیروزی بایدن، تحریم‌ها برداشته می‌شود و روابط تجاری و اقتصادی صورت می‌گیرد. انتظار این است که فضا به صورت نسبی تا حدودی به نفع ایران باشد و وارد تعاملات جدید با دولت جدید آمریکا شویم و از وضعیت موجود خارج شویم. هرچه رابطه آمریکا و چین تیرت‌ر و محدودتر شود، به نفع ایران است. نگاه ایران به سمت چین و روسیه است. چینی‌ها بسیار زیرک هستند و معمولاً از شرایط استفاده می‌کنند، ولی در تله نمی‌افتند. رویدادها در آسیا می‌تواند اثرات نسبی در دولت جدید آمریکا داشته باشد. درست است تحریم‌های آمریکا وجود دارد، اما ما هم باید ساختاری داشته باشیم تا بتوانیم از فرصت‌ها استفاده کنیم و دیدگاه‌مان باید دیدگاهی به‌روز باشد. امیدواریم مجموعه تمهیدات داخلی در ایران زمینه‌ساز شود که بتوانیم از فرصت‌ها، بهره‌برداری بهینه داشته باشیم و خط‌مشی‌هایی که استفاده می‌کنیم، به نفع مردم ایران باشد.

محمدجواد مظفر: معمولاً می‌گویند وقایع تاریخی را در ظرف زمانی و مکانی خودش بررسی کنید، اما برای درک هر واقعه ظرف زمانی و مکانی آن را ببینید تا بهتر شرایط را درک کنید؛ هرچند اقدامات انجام‌شده می‌تواند انتقادپذیر باشد. در آن روزها فضا به‌طورکامل انقلابی بود، علاوه بر آن درست است که انقلاب اسلامی شد و رهبر انقلاب یک مرجع تقلید بود و عموم ما بچه‌مسلمان‌های انقلابی بودیم، اما تفکر چپ حاکم بود. در طول آن سال‌ها، بعد از سال ۱۳۴۲، تفکر چپ حاکم شده بود.

یک سؤال اساسی که همیشه می‌پرسم، این است که چه کسی گفته ما باید با آمریکا دشمنی کنیم یا نوری؟ یعنی ۱۹۰ کشور دیگر نیز این‌گونه هستند؟ نه این‌طور نیست. ما می‌توانیم براساس منافع ملی خودمان تعامل داشته باشیم. می‌توانم کشورهایی را نشان بدهم که مسئولان آنها را نوکر آمریکا می‌دانند، درحالی‌که در نظام جدید جهانی و تعاملات بین‌المللی جدید چنین نوکری و ارابیی وجود ندارد. کشورهایی که به آنها می‌گویند نوکر، گاه قادر به مانورهایی هستند که آمریکا ناگزیر است خودش را با آنها تطبیق دهد. یک نگاه هم نگاه مهندس بازگان بود که می‌گفت انقلاب کرده‌ایم که کشورمان را درست کنیم، چه کاری با دنیا داریم؟ به ژاپنی‌ها می‌گویند آمریکا دو بوم بختی انداخته است و در آن جا، چند تا ۲۰ هزار نفر از شما را کشته است، ژاپنی می‌گویند وقتی رئیس‌جمهور آمریکا در کاخ سفید با تلفن پاناسونیک حرف می‌زند، ما پیروز شده‌ایم نه آنها. این نیز یک نگاه است. ایران در منطقه ویژگی‌هایی دارد که می‌تواند تبدیل به قدرتی شود که همه به آن احترام بگذارند و حق و حقوقش را مراعات کنند. البته می‌توان با سیاست این کار را کرد.

من در انتخابات ترامپ و کلینتون، در گفت‌وگویی مفصل با روزنامه اعتماد، پیش‌بینی کردم هیلاری ترامپ برنده خواهد شد. برخلاف آنکه پیش‌بینی کردم می‌شد، اما او در آن انتخابات رای نیاورد. درست است طبق آرا کلینتون برنده شد، ولی بازی کارت کنترل که من نمی‌دانم چقدر دموکراتیک است و همچنان در نظام آمریکا حفظ شده، سبب شد دونالد ترامپ رای بیاورد.

دعای ترامپ و بایدن بر سر برجام این است که بایدن می‌گوید ایران با برجام کنترل می‌شد، اما شما از برجام خارج شدی و ایران غنی‌سازی را افزایش داد.

پس دقت کنید او برای ایران دلش سوخته و نمی‌گوید چرا به ایران ظلم کردی. برخی از مردم فراموش کردند و به خاطر مشکلات، دولت روحانی را ملامت می‌کنند و ناسزا می‌گویند، اما یادمان بیاید در دوره اول دولت روحانی همه چیز در آرامش می‌گذشت. برجام که امضا شد، شرکت‌های بزرگ خارجی برای بستن قرارداد در ایران حضور پیدا کردند که به‌شدت یک شور امید ایجاد شد. اگر امکانش بود، بازارک اوپاما و جان کربی که دامادش ایرانی است، می‌خواستند مسائل را با ایران ادامه دهند. اگر دولت روحانی کارش در برجام ادامه پیدا می‌کرد و می‌شد سایر مسائل را با دموکرات‌ها و اوپاما حل کرد، دونالد ترامپ نمی‌توانست به‌سادگی از برجام خارج شود. امروز که دموکرات‌ها در انتخابات پیروز شده‌اند، همان‌طورکه جو بایدن گفت، ما به برجام برمی‌گردیم، اما باید ایران در مقابل اقداماتی که در و ناسزا می‌گویند، اما یادمان بیاید در دوره اول دولت روحانی همه چیز در آرامش می‌گذشت. برجام که امضا شد، شرکت‌های بزرگ خارجی برای بستن قرارداد در ایران حضور پیدا کردند که به‌شدت یک شور امید ایجاد شد. اگر امکانش بود، بازارک اوپاما و جان کربی که دامادش ایرانی است، می‌خواستند مسائل را با ایران ادامه دهند. اگر دولت روحانی کارش در برجام ادامه پیدا می‌کرد و می‌شد سایر مسائل را با دموکرات‌ها و اوپاما حل کرد، دونالد ترامپ نمی‌توانست به‌سادگی از برجام خارج شود. امروز که دموکرات‌ها در انتخابات پیروز شده‌اند، همان‌طورکه جو بایدن گفت، ما به برجام برمی‌گردیم، اما باید ایران در مقابل اقداماتی که در منطقه انجام می‌دهد، پاسخ‌گو باشد. به‌طور قطع این مسئله به این سادگی هم نیست که درهایی به سوی ما باز شود. البته برخی هستند که می‌خواهند این جریان‌ات را بر هم بزنند. ترامپ گفته بود اگر انتخاب شوم ایران به من زنگ می‌زند، اما بنده مطمئنم ایران چنین کاری نمی‌کرد.

ادامه از صفحه اول

میراث ترامپ

ترامپ منافع شخصی را به‌گونه‌ای انکارناپذیر بر منافع جامعه ترجیح می‌دهد و در سوءاستفاده از موقعیت سیاسی برای اهداف و اغراض شخصی تردید نمی‌کند. تلاش برای بقا در قدرت که رسوایی مکالمه تلفنی با فرماندار جورجیا و اصرار او جمع‌کردن تعداد مشخصی رای برای تغییر نتیجه انتخابات در آن ایالت بود، نمونه واضحی از این پابیندی‌نداشتن است.

مهم‌ترین مشخصه ترامپ فقدان تجربه سیاسی است که امری بی‌سابقه در بین ۴۴ رئیس‌جمهور آمریکا پیش از خود و شاید در بین همه رهبران سیاسی جهان است. ترامپ ممکن است تاجری با تجربه و موفق باشد؛ ولی در عرصه سیاسی بی‌تجربه‌ترین و کودن‌ترین رئیس‌جمهوری بود که آمریکا از زمان تأسیس به خود دید. نگاهی گذرا به نوع تعامل او با رهبران سیاسی جهان، تصمیمات خلق‌الساعه و عزل و نصب‌های مقامات کشور مؤید روحیه مردی است که از ابتدایی‌ترین اصول کنش‌ورادی بی‌اطلاع و در هیچ مدرسه‌ای مشق سیاست نکرده است.

بی‌تجربگی سیاسی ترامپ، آفتی بود که به دلیل نقش و جایگاه آمریکا آسیب‌های فراوانی به جهان وارد کرد. ترامپ کشورش را از بسیاری از سازمان‌های بین‌المللی خارج و کمک‌های مالی به این سازمان‌ها را قطع کرد. اگر بتوان با هر توجیهی این اقدام را درباره سازمان‌ها و نهادهایی با ماهیت سیاسی توجیه کرد، بعدی می‌دانم بتوان آن را به نهادهای بین‌المللی با ماهیت انسانی مانند یونیسف، سازمان بهداشت جهانی و دیوان بین‌المللی دآوری تصمیم داد؛ روابط سنتی آمریکا با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و باحت و با اروپا را که پس از پایان جنگ دوم جهانی به شکل اتحاد فرآتلاتنیکی نقش مهمی در صلح و امنیت بین‌المللی داشت، بر هم زد. به طرز تحقیرآمیزی از این کشورها برای تأمین امنیت از طریق پیمان ناتو باخ‌خواهی کرد. به روسیه و رهبر آن پوتین و رهبر کره شمالی نرد عشق و